

D ů v o d y:

Nelze sdíletí důvod, pro který odvolací soud vyhověl námitce věcné a místní nepřislusnosti a uznal okresní soud v Lipníku v této rozepři za nepřislusný. Tohoto okresního soudu bylo se dovoláno jako soudu úmluvou z 8. září 1923 prorogovaného. Odvolací soud má za to, že tato úmluva jest bezúčinnou a dochází k tomuto stanovisku, maje za to, že § 173 (2) konk. ř., jenž stanoví, že úmluvy o přislusnosti soudu jsou v úpadkovém řízení bezúčinny, vztahuje se, — ježto prý ustanovuje výjimku z předpisu §u 111 konk. ř., podle něhož, pokud jde o žaloby ohledně nároků na vyloučení, oddělení nebo ohledně pohledávek za podstatou, nejsou všeobecné předpisy o přislusnosti soudů úpadkovým řízením dotčeny, — i na spory v §u 111 (2) konk. ř. uvedené. Není tomu tak. Ustanovení § 173 (2) konk. ř. jest, jak jest vytčeno v nadpisu 3. hlavy úpadkového řádu, do které ono ustanovení jest zařaděno, předpisem všeobecným, naproti tomu předpis §u 111 (2) konk. ř. jest předpisem zvláštním a platí zásada, že předpis všeobecný nederoguje předpisu zvláštnímu, nýbrž naopak. Nestanoví tudíž § 173 konk. ř. ve svém druhém odstavci výjimky z předpisu §u 111 (2) konk. ř. a protože podle všeobecného předpisu o přislusnosti soudů (§ 104 j. n.) jsou úmluvy o přislusnosti určitého soudu přípustny, úmluva pak ze dne 8. září 1923 podmínkám §u 104 j. n. vyhovuje a jak řečeno, zahájením úpadkového řízení o jmění jedné smluvní strany úmluva ta účinnosti nepozbyla, v tomto sporu mimo to jedná se o nárok vylučovací, jest přislusnost okresního soudu v Lipníku opodstatněna, pokud se týče důvod, pro který odvolací soud na jeho přislusnost neuznal, není po právu. Nepřislusným není okresní soud v Lipníku ani z onoho žalovanou stranou mimo to uplatňovaného důvodu, že úmluva ze dne 8. září 1923 nebyla sjednána se žalovanou stranou, nýbrž s úpadcem a že proto není vůči žalované straně účinná. Jak uvedeno, jde v tomto sporu o nárok na vyloučení a v těchto sporech, jak plyne z §§ 6, 7 a 8 konk. ř., vystupuje správce úpadkové podstaty na místě úpadce a ujednání tohoto platí tudíž i pro něho. Žalovaná strana v odvolání odůvodňovala námitku nepřislusnosti i tím, že úmluva ze dne 8. září 1923 stala se za vyrovnávacího řízení úpadcova a že proto není platnou. Než tento důvod, nehledě k tomu, že jde o novotu v opravném řízení nepřípustnou, jest neopodstatněn proto, že podle vyrovnacího řádu, najmě jeho §u 8 nebylo zavedení vyrovnacího řízení překážkou, by vyrovnací dlužník, nynější úpadce, úmluvy o prorogaci neujednal.

Čís. 5797.

Bylo-li povolení ku stavbě na pozemku již poddolovaném uděleno pod podmínkou, že se stavebník zřekl za sebe i své nástupce náhrady za škody, jež by později vznikly na stavbě následkem starého dolování, a prohlášení toto pojato do stavebního povolení, nabylo vzdání se náhrady povahy veřejnoprávního závazku, vážnociho na povolené stavbě, jenž zůstává nedotčen změnou v osobě jejího držitele.

(Rozh. ze dne 25. února 1926, Rv I 1603/25.)

Majitel cihelny domáhal se na důlním podnikatelstvu náhrady škody, jež mu byla způsobena poddolováním pozemku. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Neručí-li podle §u 106 horn. zák. majitel hor za škody, vzniklé dolováním na budovách postavených v dolových mírách bez úředního povolení, tím méně může býti činěn za takové škody zodpovědným, bylo-li úřední povolení ke stavbě sice uděleno, ale teprve po prohlášení stavebníka, že se nároku na náhradu takových škod vzdává. Vůči jasnému znění protokolu o místním ohledání za účelem stavby cihelny, jež byla nyní ssedáním půdy poškozena, ze dne 5. září 1901 a stavebního povolení ze 7. října 1901 okresního politického úřadu v M., nemůže žalující strana popírat, že se tehdejší stavebníci cihelny bratří N-ové vzdali nároku na náhradu horních škod, tvrdí však v dovolání, že rozsudek odvolacího soudu trpí rozporem se spisy a nesprávným právním posouzením, pokládaje závazek bratří N-ových za podmínku stavebního povolení, zavazující také žalobkyni jako nynější majitelku cihelny, ač tato o závazku bratří N-ových pro nedostatek zápisu v knize pozemkové vůbec nezvěděla. Závazek bratří N-ových prý nebyl a, jsa povahy ryze soukromoprávní, ani nemohl býti podmínkou stavebního povolení, byl prý ryze osobním a nepřešel na jejich nástupce v držbě nemovitosti. Dovolání není v právu. Při stavební komisi dne 5. září 1901 upozornil zástupce báňského ředitelství jménem eráru na možnost, že se stavební pozemek bude následkem dolování, provedeného v letech 1879 až 1885, ssedati, a prohlásil, že nepodá proti zamýšlené stavbě námitek jenom pod tou podmínkou, že se stavebníci knihovně zavážou za sebe a své právní nástupce, že se vzdají každého nároku na náhradu škod, které vzniknou z dřívějšího dolování jak na provozacích, obytných a vedlejších budovách, tak i na ložiskách hlíny, a že s touto podmínkou projeví souhlas v tomto protokole. Zároveň navrhl, aby tato podmínka byla pojata jako podmínka stavby do stavebního povolení. Bratří N-ové prohlásili na to, že nemají k návrhům báňského ředitelství co podotknouti, a že se vzdávají každé náhrady, kdyby nastalo ssednutí a poškození budov. Podle takto projevené vůle stran a pravidel poctivého styku (§ 914 obč. zák.) nemohou býti tato vzájemná prohlášení vykládána jinak, než že se bratří N-ové vzdali za sebe i své nástupce náhrady za škody, které by později vznikly na cihelně následkem starého dolování, a že svolili jednak, by tento jejich závazek byl knihovně vtělen, jednak aby byl učiněn podmínkou stavebního povolení. Prohlášení obou stran bylo dohodou dle §u 36 stavebního řádu pro Čechy z 8. ledna 1889, čís. 5 z. z., a byly jím odstraněny námítky, jež báňský erár mohl činiti proti zamýšlené stavbě jednak z veřejnoprávního důvodu §u 47 stav. ř., poněvadž stavební místo bylo vydáno nebezpečí posunu půdy, jednak z důvodů práva soukromého. O prvních námítkách byl by stavební úřad musil rozhodnouti sám, ohledně druhých námitek byl podle §§ 36 a 37 stav. ř. povinen pokusiti

se o smír a smír protokolovati, kdyby však ke smíru nedošlo, odkázati je při udělení stavebního povolení výslovně na pořad práva soukromého. Nelze tedy říci, že při dohodě šlo o urovnání poměru ryze soukromoprávního, každým způsobem jednal však okresní politický úřad v úplném souhlase s návrhy a projevenou vůlí obou stran i s předpisy stavebního řádu, když dohodu učinil částí stavebního povolení, pojav do něho jednak úplný obsah prohlášení báňského eráru, jednak poukaz na přivoluující prohlášení stavebníka. Tím stalo se vzdání se náhrady za budoucí horní škody součástí a podmínkou stavebního povolení a nabylo povahy veřejnoprávního závazku váznoucího na povolené stavbě, jenž změnou v osobě jejich držitelů zůstává nedotčen. Jelikož stavebník již v protokolu projevil souhlas, by jeho vzdání se náhradních nároků bylo podmínkou stavebního povolení, nepotřeboval mu tento závazek býti uložen velicí formou, a nemůže žalující strana těžiti z toho, že jiné podmínky byly ve výměru o stavebním povolení stanoveny přímo stavebním úřadem, kdežto ohledně podmínek, položených báňským ředitelstvím, bylo stavebníkovi pouze uloženo, by jim podle svého protokolovaného prohlášení vyhověl. Strany i stavební úřad předpokládaly sice, že vzdání se náhrady bude předmětem zápisu do knih pozemkových, ale výklad, že se mělo státi účinným teprve tímto zápisem, odporoval by nejenom zřejmě vůli stran, nýbrž i doslovu jejich prohlášení, když přece zástupce báňského eráru výslovně žádal, aby stavebníci se již v protokolu vzdali náhradních nároků, toto vzdání se bylo pojato do stavebního povolení a učiněno podmínkou stavby. Tím, že dohoda stran se stala částí stavebního povolení, stal se její zápis do pozemkové knihy, ač kdyby byl podle nynějšího knihovního zákona vůbec přípustným, pro žalovanou stranu zbytečným, takže nemůže jí býti na škodu, že ho dodatečně, ač k tomu měla právo, nevymáhala. Neprávem zdůrazňuje žalující strana, že se prohlášení z 5. září 1901 vztahuje pouze na budovy, nikoliv také na jejich zařízení jako stroje, lanovou dráhu, hlinišťe atd., v protokole jsou výslovně uvedeny jak budovy provozovací, obytné a vedlejší, tak ložiska hlíny, k těm však náleží i veškeré jejich příslušenství, takže dohoda stran musí býti vztahována na celý cihlářský podnik, s půdou, budovami avšim příslušenstvím. Pokud škody vzniklé na všech těchto objektech v dubnu 1924 mají svůj původ v dolování, prováděném v letech 1879 až 1885 státním dolem Julius II., nemá žalující strana nároku na jejich náhradu, poněvadž povolení ku stavbě a zřízení cihlářského podniku bylo uděleno s podmínkou vzdání se tohoto nároku. Že by vzniklé škody byly zaviněny nějakým pozdějším jednáním neb opomenutím žalované strany, není ani tvrzeno, tím méně prokázáno.

Čís. 5798.

Železniční dopravní řád.

Příjemce zboží, přijavši část zpozděné zásilky, není oprávněn prohlásiti její zbytek za ztracený podle čl. 33 mez. úml. a §u 90 žel. dopr. ř., nýbrž jest povinen odebrati i tento zbytek s výhradou náhrady škody za opožděné dodání.